

ZALECENIE KOMISJI**z dnia 5 czerwca 2008 r.****dotyczące ograniczenia odpowiedzialności cywilnej biegłych rewidentów oraz firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania sprawozdań finansowych***(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 2274)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2008/473/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 211 tiret drugie,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG⁽¹⁾, określa minimalny stopień harmonizacji wymogów w zakresie ustawowych badań sprawozdań finansowych. Zgodnie z art. 31 wspomnianej dyrektywy Komisja ma obowiązek przedstawić sprawozdanie na temat wpływu krajowych zasad odpowiedzialności za przeprowadzenie badań ustawowych na europejskie rynki kapitałowe oraz na temat warunków ubezpieczenia biegłych rewidentów i firm audytorskich, a w stosownych przypadkach może także wydać zalecenia.
- (2) Płynne funkcjonowanie rynków kapitałowych wymaga trwałej funkcji badania oraz konkurencyjnego rynku usług audytorskich, który zapewni odpowiedni wybór firm audytorskich będących w stanie i skłonnych przeprowadzić ustawowe badania sprawozdań finansowych spółek, których papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym któregośkolwiek państwa członkowskiego. Jednak rosnąca zmienność wartości rynkowej spółek powoduje znaczne zwiększenie ryzyka pociągnięcia do odpowiedzialności. Jednocześnie dostęp do ubezpieczenia od ryzyka związanego z takimi badaniami sprawozdań finansowych staje się coraz bardziej ograniczony.
- (3) Z uwagi na fakt, że nieograniczona i solidarna odpowiedzialność może zniechęcić firmy i sieci audytorskie do wejścia na międzynarodowy rynek badań sprawozdań finansowych spółek notowanych na giełdach we Wspólnocie, istnieją niewielkie szanse, że wyłonią się nowe sieci audytorskie będące w stanie przeprowadzać ustawowe badania takich spółek.
- (4) W związku z tym należy ograniczyć odpowiedzialność firm audytorskich oraz biegłych rewidentów, w tym biegłych rewidentów przeprowadzających badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, którzy przeprowadzają ustawowe badania spółek notowanych na giełdzie. Jednak jakiegokolwiek ograniczenie odpowiedzialności nie jest uzasadnione w przypadku celowego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta

i nie powinno mieć w takich przypadkach zastosowania. Takie ograniczenie nie powinno także w sposób negatywny wpływać na prawo jakiegokolwiek strony poszkodowanej do sprawiedliwego odszkodowania.

- (5) W świetle znacznych różnic istniejących między systemami odpowiedzialności cywilnej w państwach członkowskich każde z tych państw powinno mieć na tym etapie możliwość wyboru metody ograniczenia odpowiedzialności, którą uzna za najbardziej odpowiednią w kontekście własnego systemu odpowiedzialności cywilnej.
- (6) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość określenia na mocy krajowych przepisów prawa górnej granicy w odniesieniu do odpowiedzialności biegłych rewidentów. Ewentualnie powinny one mieć możliwość określenia na mocy krajowych przepisów prawa systemu proporcjonalnej odpowiedzialności, zgodnie z którym biegli rewidenti oraz firmy audytorskie przeprowadzające badania ustawowe ponosiłyby odpowiedzialność jedynie w zakresie, w jakim przyczyniły się do powstałej szkody, nie ponosząc odpowiedzialności solidarnie wraz z innymi stronami. Państwa członkowskie, w których jedynie badana spółka, a nie poszczególni udziałowcy lub inne strony trzecie, może wysuwać roszczenia odszkodowawcze wobec biegłych rewidentów przeprowadzających badania ustawowe, powinny mieć także możliwość udzielenia pozwolenia spółce, jej udziałowcom i biegłemu rewidentowi na określenie ograniczenia odpowiedzialności biegłego rewidenta z zastrzeżeniem odpowiednich środków zabezpieczenia dla inwestorów badanej spółki,

NINIEJSZYM ZALECA:

Przedmiot

1. Niniejsze zalecenie dotyczy odpowiedzialności cywilnej biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania skonsolidowanych lub rocznych sprawozdań finansowych spółki zarejestrowanej w jednym z państw członkowskich, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w którymkolwiek z państw członkowskich.

Ograniczenie odpowiedzialności

2. Odpowiedzialność cywilna biegłych rewidentów oraz firm audytorskich z tytułu naruszenia obowiązków zawodowych powinna zostać ograniczona, z wyjątkiem przypadków celowego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską.

⁽¹⁾ Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2008/30/WE (Dz.U. L 81 z 20.3.2008, s. 53).

3. Ograniczenie odpowiedzialności powinno stosować się wobec badanej spółki i jakiegokolwiek strony trzeciej uprawnionej na mocy krajowych przepisów prawa do wysunięcia roszczenia odszkodowawczego.

4. Jakiegokolwiek ograniczenie odpowiedzialności cywilnej nie powinno uniemożliwić poszkodowanym stronom dochodzenia prawa do sprawiedliwego odszkodowania.

Metody ograniczenia odpowiedzialności

5. Państwa członkowskie powinny podjąć działania zmierzające do ograniczenia odpowiedzialności. W tym celu zaleca się w szczególności zastosowanie jednej lub kilku przedstawionych poniżej metod:

- a) określenie maksymalnej kwoty odszkodowania lub wzoru umożliwiającego obliczenie takiej kwoty;
- b) ustanowienie zbioru zasad, na podstawie których biegły rewident lub firma audytorska ponosiliby odpowiedzialność jedynie w zakresie, w jakim faktycznie przyczynili się do strat poniesionych przez powoda, oraz nie byłoby odpowiedzialni solidarnie wraz z innymi sprawcami szkody;
- c) stworzenie przepisu umożliwiającego każdej spółce, której sprawozdania finansowe będą badane, oraz biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej ustalenie ograniczenia odpowiedzialności za porozumieniem stron.

6. Jeśli odpowiedzialność została ograniczona za porozumieniem stron, o czym mowa w pkt 5 lit. c), państwa członkowskie powinny zapewnić spełnienie poniższych warunków:

- a) porozumienie jest poddawane weryfikacji sądowej;

b) w odniesieniu do spółki, której sprawozdania finansowe będą badane, decyzję o ograniczeniu odpowiedzialności podejmują zbiorowo członkowie organów administrujących, zarządzających i nadzorczych, o których mowa w art. 50b dyrektywy Rady 78/660/EWG⁽¹⁾, lub – w przypadku badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego – w art. 36a dyrektywy 83/349/EWG⁽²⁾. Taką decyzję zatwierdzają udziałowcy spółki, której sprawozdania finansowe będą badane;

c) ograniczenie odpowiedzialności i jakiegokolwiek jego zmiany są publikowane w uwagach do sprawozdań finansowych badanej spółki.

7. Przed przyjęciem środków realizacji dowolnej z metod, o których mowa w pkt 5 lit. a), b) lub c), bądź jakiegokolwiek innej metody ograniczenia odpowiedzialności zgodnej z pkt 2, 3 i 4, państwo członkowskie powinno uwzględnić wpływ na rynki finansowe i inwestorów, a także na warunki dostępu do rynku badań ustawowych dla spółek notowanych na giełdzie oraz konsekwencje dla jakości badań sprawozdań finansowych, możliwości ubezpieczenia od ryzyka oraz spółek, których sprawozdania będą badane.

Działania następcze

8. Państwa członkowskie proszone są o przekazanie Komisji informacji na temat działań podjętych na podstawie niniejszego zalecenia do dnia 5 czerwca 2010 r.

Adresaci

9. Niniejsze zalecenie skierowane jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 5 czerwca 2008 r.

W imieniu Komisji
Charlie McCREEVY
Członek Komisji

⁽¹⁾ Dz.U. L 222 z 14.8.1978, s. 11. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 224 z 16.8.2006, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 193 z 18.7.1983, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2006/99/WE (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 137).